

Posamezna številka:
1 krona.

Maribor, turek 9. avgusta 1921.

Številka: 178.

Leto: II.

Maribor, turek 9. avgusta 1921.

Številka: 178.

Naša finančna vprašanja.

Zadnjič smo poročali o finančni konferenci, ki je razpravljala v Beogradu o vzrokih padanja naše valute ter o vprašanju, kako bi se dalo to padanje zaustaviti, oziroma valuto zopet dvigniti. Med iznešenimi nasveti je bil med drugimi skoro najvažnejši — naj bi se najelo v inozemstvu veliko dolgoročno posojilo. Finančni minister dr. Kosta Kumanudi se je na to lotil takoj dela za realizacijo tega nasveta ter izdelal tozadeven zakonski predlog, katerega je v svoji seji dne 3. t. m. tudi res sprejela, kljub temu, da so bili klerikalci, socialisti, zemljoradniki in še nekateri drugi proti njemu. Inozemsko posojilo, za katerega najetje je tako dobil finančni minister zbornično pooblastilo, bo obsegalo 500 milijonov zlatih frankov ter se bo porabilo v prvi vrsti za kritje potrebnih prometnih investicij, višjih zunanjih dolgov ter dolgov pri Narodni banki.

V svojem govoru, v katerem je utemeljeval potrebo takega posojila, je finančni minister povdarjal, da se bo to posojilo uporabilo v prvi vrsti za zgradbo glavne železniške proge preko sredine države k morju ter novega velikega pristanišča. Kako velike važnosti bi bila zgraditev take proge ter pristanišča bi bilo skoro škoda utemeljevati, saj zadostuje že ako navedemo, da ima naša država danes komaj eno samo normalno zvezo z Jadranskim morjem, katere izločišče — Reka, pa prihaja kot samostojna država za nas prav malo v poštev. Reka je samostojno mesto in ako se omejimo zgolj na baroško lukko, potem pridemo v popolno odvisnost Italije. Gospodarski, politični in tudi strateški oziroma nas torej silijo, da si oskrbimo drugo izhodišče za naš prekomorski promet, izhodišče, ki ne bo stalo pod neposrednim vplivom tuje države, osebno še ne nam sovražne, za kakršno moramo smatrati danes vsakakor Italijo, čeprav nam njeni diplomati dan za dnem zatrjujejo o svoji dobrohotnosti in prijateljstvu. Poleg tega pa nimajo južnejši deli naše države od sedanjih naše zveze z Adrijo prav nobene koristi. Vsi vzroki govore torej za to, da se čimprej zgradi nova, dovolj zavarovana zveza z morjem ter našim potrebam odgovarjajoče pristanišče.

Nič manj važna, ali pa morda še važnejša sta ostala namena najetja velikega inozemskega posojila. Iz naših državnih dohodkov ne moremo kriti rednih tekočih državnih izdatkov, da o ureditvi naših višjih posojil niti ne govorimo. Res je sicer, da se tudi ostalim državam Evrope ne godi prav nič boljše, toda to nas ne sme tolažiti ali celo ovirati pri delu za iskanje pomoči. Posojilo pa bi poleg tega spravilo v red tudi naše državne finance ter preprečilo nadaljno kopicenje papirnatega denarja, kar bi poleg drugega blazilno uplivalo tudi na zboljšanje naše valute, ker vsako novo posojilo pri Narodni banki pomeni samo povečanje števila našega papirnatega denarja, kar pa zopet povzroča splošno naraščanje draginje ter obenem tudi zvišanje državnih potreb. To je pravi *circulus vitiosus*, iz katerega nam potem dosedanjih finančnih operacij nikakor ni mogoče priti na čisto. Poravnanje dolgov pri Narodni banki pa bi znižalo cirkulacijo bankovev ter bi ugodno uplivalo na zboljšanje valute.

V gotovih krogih je bila posebno zadnje čase razširjena trditev, da naša država v inozemstvu ne uživa zaupanja ter da soloh ne more dobiti večjega

Zadnja ministrska seja pred dopusti.

LDU Beograd, 6. avgusta. Danes dopoldne je bila v poslopu konstituante seja ministrskega sveta, ki je imela rešiti pred odhodom ministrov na počitnice še nekatera vprašanja. Na seji se je najprej nadaljevala razprava o stvarih, ki so na dnevnem redu. Nato se je razpravljalo o položaju v državi. Zadevno poročilo je podal minister za notranje stvari Pribičević. Med drugim se je skle-

Odpotovanje ministr. predsednika Pašića.

LDU Beograd, 7. avgusta. Kakor se govori v parlamentarnih krogih, bo ministrski predsednik Pašić odpotoval

Beograd proti komunistom.

LDU Beograd, 7. avgusta. Uprava mesta Beograd je kaznovala z enomesečnim zaporom vse osebe, o katerih se je ugotovilo, da so kot komunistični agitatorji agitirali za komunistično stranko, niso

Vprašanje razmejitve Albanije odgodeno.

LDU Beograd, 7. avgusta. Vprašanje razmejitve med našo in državo in Albanijo, ki se je imelo rešiti na poslaniški konferenci v Parizu, je za sedaj

Zanellova misija v Beogradu.

LDU Beograd, 7. avgusta. V parlamentarnih krogih se govori, da je načelnik reške avtonomistične stranke Rihard Zanello došel v Beograd, da se

Konec obiskov kraljevega namestnika.

LDU Slovenjgradec, 7. avgusta. Gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar je odpotoval iz Ptuja ob 16.30 uri skozi Maribor po dravski dolini proti Breznu. Njegov prihod je pozdravljalo pokanje topičev. Hiše so bile okrašene z zastavami in semtertja so bili postavljeni tudi slavaloki. Gospodu ministru so se povsod poklanjali župani, učiteljsko, duhovščina, šolska mladina in številno domače prebivalstvo. V Slovenjgradu je došel gospod minister ob 19.45 uri. Pričakovali so ga zastopniki raznih oblasti, društev, korporacij, šolska mladina in mnogobrojno občinstvo. Zvečer je priredilo pevsko društvo v Slovenjgradu podokničo, za kar se je gospod namestnik s toplimi besedami zahvalil.

LDU Slovenjgradec, 7. avgusta. Danes ob 9. uri dop. je sprejel gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar deputacije, uradništvo, duhovščino, župane vsega okraja, zastopnike raznih društev, korporacij itd. Ob 13. uri je bil v hotelu „Pošta“ skupen obed. Bil je več napitnic, za katere se je gospod namestnik zahvalil. Ob 13.45 uri je gospod minister nadaljeval svo-

Pridelek naše svile.

LDU Beograd, 7. avgusta. Poročalo se je, da znaša pridelek kokonov sviloprejk v južnih krajih letos 300.000 kg. Po zadnjih vestih, ki so dosele iz vse države, pa računajo, da je celotnega pridelka okrog 500.000 kg kokonov. Njih vrednost se ceni na sedem milijonov dinarjev.

Pričetek razmejitve z Romunijo.

LDU Beograd, 7. avgusta. V Vrhu prične jutri poslovanje mešana komisija za razmejitve med Romunijo in našo državo. Sodi se, da so bila sporna vprašanja rešena že povodom bivanja Take Jonesa v Beogradu.

Minister Jovanović na dopustu.

LDU Beograd, 7. avgusta. Minister za javna dela Joca Jovanović je odpotoval na odhiti v Vrnce.

nilo tudi, da se kupi Maksimir v Zagrebu za poljedelsko fakulteto. Odobrili so tudi razne manjše kredite in kredit 4 milijonov kron za one bolnišnice v Dalmaciji, ki so bile doslej pod italijansko upravo in za katere potrebne vsote niso bile postavljene v proračun. Nato so bili podpisani še nekateri ukazi in urejeni nekateri tekoči posli. Seja je bila končana ob 20.30. uri.

predsednika Pašića.

na odhiti že koncem tega tedna. Posle ministrskega predsednika bo za njegove odsotnosti vršil minister M. Tričković.

komunistom.

pa bili zapleteni v nobeden atentat. Med njimi je tudi več dijakov komunistov. Po prestali kazni bodo vse te osebe iztirane v svoj rojstni kraj, kjer bodo postavljene pod policijsko nadzorstvo.

odloženo. O tem vprašanju se bo sklopalo še-le prihodnji mesec. Delegat naše vlade Andrija Radović ostane v Parizu.

misija v Beogradu.

pogaja z našo vlado radi skupne eksploatacije reškega pristanišča. Trdijo, da je Zanello napravil to pot na željo nove italijanske vlade.

namestnika.

jo pot proti Mozirju. Med mnogimi slavaloki in pogostimi ovacijami prebivalstva, zlasti ob kratkih poklonitvah v Velenju, v Šoštanju in v Šmartnem na Paki je došel gospod namestnik proti večeru v Mozirje. Tu ga je pozdravil najprej vodja politične ekspoziture, potem pa je g. pokrajinski namestnik sprejemal zastopnike raznih oblasti, župane, duhovščino, učiteljsko itd. Zvečer mu je priredilo prebivalstvo bakljado z nagovori, za katere se je gospod namestnik zahvalil.

LDU Kamnik, 8. avgusta. Iz Mozirja, kjer je prenočeval, se je gospod pokrajinski namestnik odpotoval danes ob 6.30 uri preko Gornjegradu proti Kamniku. Na vsej poti so ga zopet pozdravljali slavaloki in zbrani župani, učiteljsko in duhovščino. V Kamniku je došel okrog 9.30 ure. Pozdravil je gospoda namestnika najprej vodja okrajnega glavarstva, vladni svetnik Logar, nato zastopnik učiteljskega, v imenu duhovščine dekan in kanonik Lavrenčič, ki mu je obenem izrazil čestitke in vdanost svoje duhovščine. Poklonila se mu je tudi šolska mladina in mu izročila šopek evetlic.

Pogajanja med demokrati in radikali.

LDU Beograd, 7. avgusta. Delegati radikalne in demokratske stranke še niso izgotovili svojih predlogov, ki bodo služili za podlago pogajanjem pri določitvi novega delovnega programa koalicijske vlade. Bržkone bo ponovni sestanek delegatov v sredo ali v četrtek.

Proračun ministrstva poljoprivrede.

LDU Beograd, 7. avgusta. V finančnem ministrstvu je končan pretesni proračun ministrstva za kmetijstvo in vode, ki znaša po predloženem načrtu 160 milijonov dinarjev. Vse proračunske postavke so se znatno znižale, tako da bo ves proračun znašal samo 140 milijonov dinarjev.

posojila. Da je ta trditev le preračunana spekulacija gotovih nam sovražnih krogov, tega ni treba posebej povdarjati ter jo ovrha že dejstvo samo, da je finančni minister sploh dobil za to posojilo potrebno odobrenje parlamenta. Na drugi strani pa je dejstvo, da je naša država dobila iz inozemstva že več takih ponudb, katerih pa zato ni sprejela, ker je hotela počakati na ugodnejši čas. Če je sedaj prišel tak ugodni čas, o tem bi se dalo seveda veliko razpravljati, vsekakor pa je gotovo, da je sprejetje ustave ter energičen nastop proti komunistom precej dvignil ugled naše države v inozemstvu. Vzrok, da naša valuta kljub temu pada je le v našem finančnem položaju ter v dejstvu, da se množina našega papirnatega denarja vedno bolj veča. Radi tega je nedvomno, da se bo finančnemu ministru posrečilo doseči v inozemstvu po parlamentu odobreno posojilo. Koristi, ki jih bo imela naša država od njega ne bodo le gospodarskega, ampak v gotovi meri tudi političnega značaja. V gospodarskem oziru bo imelo za posledico boljšanje naše valute v skladu s posredovanjem papirnatega denarja ter tudi boljšanje našega prometa, glavnega pogoja našega gospodarskega razvoja. Če se posreči naši državi s pomočjo tega posojila zgraditi zvezo z morjem ter novo pristanišče, potem bomo tudi napram Italiji mnogo bolj prosti. V političnem oziru pa bo vlada lahko spravila v red ves naš pravni aparat, kar bo mnogo doprineslo do končne konsolidacije.

Poleg vsega tega pa bo to posojilo končno prepričalo tudi še najzagrnjenejša naše sovražnike, da stoji naša država trdno in da je ne more nihče več razdreti, kajti s tem bodo ovržene vse laži, da inozemstvo nimamo vere v možnost njenega življenja ter da že računamo na njen razpad.

Malkontent iz Podravja:

Glasno premišljevanje.

Motto: Vsako zboljšanje plač državnim uradnikom pompi poslabšanje njih materijalnega položaja.

„Nas Glas“ 1927, št. 29.

Čudna logika, a žal, ne edina te vrste v našem stanovskem glasilu. Zelo redko najdemo kako lepo besedo tudi na račun naše uprave: in vendar ni res, da bi bilo pa že prav vse slabo, kar se zgodi pri nas. Seveda, kar je dobre ga, to je popolnoma naravno, le kar je slabega, za to se imamo zahvaliti — recimo vladi. To je tisto malkontentstvo, ki nam razjeda vse naše življenje.

Nihče ne zahteva, da moramo iti na božjo pot zahvaljevat Boga, da se ni slabše kakor je; a, da se obrnemo že kar iz principa proti vsaki izpremembi, to pa res ne gre. Če torej dobimo nove doklade, aha, zopetno poslabšanje našega položaja! Če je tako, potem je vlada neumna, da nam sploh kaj da. Nič doklad in položaj uradništva se vsaj ne poslabša.

Človek bi pričakoval, da bi v našem glasilu ne bilo polno takih rozic, da bi bilo vsaj nekaj treznih razmotiranj o tem, kako bi se dalo to in ono doseči. Tako pa kratko: vlada dovoli in prepovej; nihče pa ne ve, da se mora vlada ozirati tudi na druge stanove poleg uradništva.

Imenitno je zahtevati zakon proti oderuštvo. Takih zakonov smo že nekaj imeli, a cene so rastle. Saj za to sami skrbimo prav marljivo. Največje oderuštvo je pač sedaj v gostilni. Vino ima sedaj pri nas najbolj pretirano ceno. V Avstriji je ceneje; vsak izvoz je radi cene nemogoč. Človek bi pričako-

ral, da bo zaradi konkurence na svetovnem trgu cena padla. Pa kaj? Cena raste: najslabše vino stane 36 K, ponajveč pa 40 in 48 krom. Konkurence ni, ker se vse vino popije, hvala Bogu, doma in ga ne ostane nič za izvoz. Pa še nisem slišal, da bi kdo tarnal: ne morem v gostilno, ker je vino predrago. Pač pa sem opazoval, kako so se zgrajali nad slabim in obupnim svojim stanjem, zraven pa zaklicali: še en liter!

Naj bo še tako slabo, vendar je treba priznati, da se je uradništvu godilo že slabše: priznati je treba, da se je navzlic doslej neizvedenemu padanju cen, položaj uradništva, vsaj nekaterih kategorij, izboljšal. So celo kategorije, ki opravičeno trde, da se jim še ni nikoli godilo tako dobro kakor sedaj. Tudi v Avstriji se ni mogel uradnik peljati iz dolgega časa v Prago, kakor to v zadnjem listu nekdo zahteva. Sedaj pa mi je znan slučaj, ko se odpravljajo uradniki na izlet v Prago. — Pa tega ne smejo povedati preglasno. Pri nas ni organizacije, pri nas je zavist. Če ena kategorija kaj doseže, brž po njej! Mesto da bi se vsi tega veselili, kajti izboljšanje položaja drugi kategoriji je garancija, da se izpolnijo zahteve tudi nam samim.

Gorje tistemu posamezniku, ki noče zabavljati v zboru proti vladi, proti državi in proti oblasti sploh! Dvakrat gorje, če skuša pojasnjevati! Najmanj, kar se mu zgodi, je, da ga obsodijo za kapitalista, čeravno opravlja po tri službe samo da more izhajati.

Edino kar je prvo potrebno, je sprememba naše mentalitete. Zavedati se moramo, da se godi z nami kakor si zaslužimo. Kakršno je uradništvo, taka je država. Naše razmere so take, kakršne smo si ustvarili. Če ni vse zdravo, zavedajmo se, da smo tudi mi med tistimi, ki so zastrupljali.

Radi tega želim nekoliko spremembe v nas samih in v našem listu. Treznejši ljudje z jezo pregledajo številko in jo odložijo ter lista ne naroče več. Zabavljanja slišim dovolj povsod in ni treba, da si plačujem še list, ki ne prinese skoraj ničesar pozitivnega. To ni očitek uradništvu: uradništvo priobčuje to, kar prejema od naročnikov. Rad bi, da bi bil med dopisi vsaj češče tudi kak globlji članek. Pa je že tako: kričaji in demagogi rinemo vedno v ospredje, drugi se rajši umaknejo.

Ali ni smešno ponavljati v vsakem članku: caveat consules, potem groziti »ob dvanajsti uri« in takega več?

Delati več pa manj zavidati in predvsem imeti več smisla za organizaci-

BERGES:

Slučaj Loaf.

(Amerikanska humoreska). — Prevel: Pikaon (Dalje.) (18)

»Sem li v nebesih? Kakš božanski balzam me šegče po grlu?« To so bile njegove prve besede.

»Bodite mirni,« je odgovoril mladi zdravnik, »ste v vaši lastni blagoslovljeni hiši, in od onega balzama prejmete takoj še pošten požirek — krasen whiskey, kaj!«

Zdravnik se je začudil, da je bolnik padel po teh besedah v ponovno nezavest — kaj takega se mu še ni dogodilo v vsej praksi.

Zvečer istega dne je prejel mr. Loaf po pošti štiri pisma. Ker je pa ležal v postelji in je čutil celo nekaj mrzlice, je sprejel pisma njegova žena, jih odprla in prebrala. Seveda se je pri tem izkazalo, da niso vsebovala ljubezenska poročila, temveč so bila taka, da je sklenila gospa preložiti predajo na prihodnji dan. Oddok so izvirala ta pisma in kaj so vsebovala, naj pokažejo ti dobesedni prepisi.

Prvo pismo:

Generaloffice prohibicijske stranke

v Missouri.

Kansas City, Mo. avgusta 9. 188x.

Govorniku prohibicijske stranke,

Branch, 4, Missouri,

gospodu polkovniku Cahariji P. Loafu,

peku.

Gospod govornik!

Predsedstvo imenovane stranke, kojega predsednik ste bili do danes, je razumelo z globokim obžalovanjem, da je bila ugotovljena vaša popolna krivda v nasproti vam naperjeni obdolžitvi potom energičnega delovanja našega

jo: edino tako bomo prenehali z malokontentstvom ter naši več zadovoljstva z življenjem; in to je, česar nam najbolj primanjkuje.

Ta članek je prinesel v zadnji številki uradniški list »Naš glas« in ker se nahaja v njem marsikatera, čeprav trpka resnica, ga prinašamo v celoti tudi našim čitateljem.

Notranja in zunanja politika.

* Volitve okrožnih poslancev v Srbiji. V petek dopoldne je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 10. do 13. ure. Na tej seji se je razpravljalo o volitvah okrožnih poslancev v Srbiji. Končnoveljavno ministrski svet o tem vprašanju še ni odločil. Tudi rok za dan volitev še ni določen. Ministrski predsednik Pašić je nato poročal o zunanem položaju, nakar so bili podpisani nekateri ukazi ter se je razpravljalo tudi o uradniškem vprašanju.

* Iz finančnega ministrstva. Finančno ministrstvo je izdelalo pravilnik za izvršitev odredb, ki jih zahtevajo izpovedbe zakona o državnem računovodstvu glede pogodb, ki jih sklepa država.

* Karl hoče v Italijo? V Florenci izhajajoči list »La Nazione« poroča, da je italijanska vlada dovolila bivšemu cesarju Karlu, da se naseli v Villi Reggiji, koder je baje najel že v to svrhu neko vilo. Dunajski listi pa doznajajo iz krogov, ki imajo stike s cesarjem Karlom, da jim o kaki naselitvi cesarja v Italijo ni nič znanega. Vsekakor pa je Karl pripravljen, zapustiti Švico, ki mu ne izda dovoljenja za nadaljno bivanje v Švici.

* Anglija se oborožuje. Tajnik mornarice je v spodnji hiši izjavil, da je angleško brodogradništvo že zastarelo. Tačas je v zgradbi nekaj ladij novega tipa, kakršne so se obnesle v bitki pri Skageracku. Tudi japonska gradi osem takih ladij. Amerika jih bo imela l. 1927. dvanaest. Vsled tega se je v dolnji hiši odobril zahtevani kredit 11.850.600 funtov šterlingov za zgradbo novih vojnih ladij.

* Anglija in washingtonska konferenca. Angleška vlada je sporočila ameriški vladi, da se strinja s tem, da se vrši washingtonska konferenca dne 11. novembra.

* Vstaja v Maroku. Iz Madrida poročajo, da so španske čete zapustile Ze-

sovravnika gospoda Stupida. V vaši hiši se je odkrilo žganje. Vaše ime je vedno onečasteno z alkoholom. Sami ste je uničili in vaši stranki, ki vam je zapala ste s tem prizadeli težak poraz. Z ozirom na ta dejstva je sklenilo predsedstvo stranke ravnokar v tajni seji vašo odstavitev in tudi črtanje vašega imena iz seznama. Odslej niste več govornik naše stranke.

Gospod Loaf! Naprošamo vas, da nam vrnete modri trak, ker ste se izneverili vaši obljubi in prešli v vrste naših hudobnih nasprotnikov.

Beležimo, gospod Loaf, z onim spoštovanjem, katerega ne smemo odrekati tudi našim sovražnikom.

Prohibicijska stranka, Branchu, Missouri. Predsedstvo.

Drugo pismo.

Vrhovno poveljstvo »Kansas City Volunteers«.

Kansas City, Mo. avgust 9., 188x.

Gospodu polkovniku Cahariji P. Loafu, komandantu »Kansas City Volunteers« stotnija VI.

Sir! Po ravnokar prejetih verodostojnih poročilih o sramoti, ki ste si jo povzročili vi kot prominenten član temporenčne stranke potom tajnega trženja z spirituozi, smo prisiljeni, da Vas odstavimo. Nadaljne izjave zamolčimo, ker morate vi kot polkovnik dobro vedeti, da morejo pripadati oficirskemu staležu le neomadeževani ljudje.

Gospod Loaf, naprošamo Vas, da nam vrnete Vaš službeni meč, kakor-tudi odlikovanja. Apelirajte pa lahko na gospoda vojnega sekretarja v Washingtonu.

Cleveland B. Maher, B. B. S. Cliff, general. poročnik-general

(Dalja prih.

land, domačini oropali in zažgali frančiškansko cerkev in parni mlin.

Zanimivosti.

Krvoločna žena. Dobra žena je sreča za moža — pravi ne ki moralist; japonski pregovor pa uči: žena je začetek vsega gorja. Za drugi slučaj ima svet že mnogo dokazov, med tem ko so za prvega zelo redki. Nek francoski kmet Dulax po imenu je imel ženo, s katero je še dobro vozil. Tako vsaj trdi domačini v njegovi občini Bonex. Toda ta sloga obeh zakoncev ni bila baš tako idealna, kar naj priča naslednji dogodek: Nekega dne je odšel Dulax po navsot v neki zadevi k odvetniku v bližnje mesto in se ni več vrnil. Izginil je na potu, tako je zatrjevala žena in nikdo ni o tem dvomil. Ker pa ni bilo nikjer mogoče najti njegovega trupla, je uvedla sodnija strogo preiskavo, ki pa je ostala brez uspeha. Nekega dne pa je dobila sodnija anonimno pismo, v katerem je stalo, da se je ravno istega dne, ko je kmet izginil, vil iz dimnika njegove hiše nenavadno gost dim, ki bi mogoče lahko pojasnil to zagonetno zadevo. Orožništvo je uvedlo strogo preiskavo v hiši. Šli so pogledat v veliko krušno peč in res so našli v njej nezagorete kosti in ožgane gumbe, kakršni so na moških srajcah. Vsled tega so osumili ženo groznega zločina ter jo aretirali, toda ona zločina ni priznala, ampak odločno trdila, da to niso kosti njenega moža, ampak neke živali. Pri nadaljnji preiskavi pa se je ugotovilo, da je žena na podstrešju razsekala svojega moža, koder so našli še kosti in krvave sledove. Naravno je, da je bilo ogorčenje vaščanov proti tej zverinski ženi nepopisno. Sodnija sedaj celo zadevo še nadalje natančno preiskuje. Ker se v obče misli, da je žena moža najprej ubila in ga šele potem razsekala in zažgala, bo obtožena radi umora, dasiravno ona to dejanje še vedno taji. Nerešeno je samo še vprašanje, zakaj da je to storila, ko sta vsaj na videz živela v najlepši slogi in miru. Toda to je tajnost, katero zamore odkriti samo ona sama.

Dnevna kronika.

Maribor, 8. avgusta.

— Jubilejna planinska veselica v Rušah je včeraj nad vse sijajno uspela. Ruše so bile od prve do zadnje hiše krasno okrašene, povsod je vibralo nebroj narodnih in državnih zastav, po ulicah pa so bili postavljeni majhni mlaji, kakor so običajni pri procesijah na Telovo. Udeležba je bila naravnost velikanska; zbralo se je pri tej veselici v Rušah na tisoče zavednega občinstva, tako iz Ruš samih, kakor tudi iz cele gorenje Dravske doline posebno številno pa je bil zastopan Maribor. Opazilo pa se je tudi posestnike iz Slovenskih goric in drugih oddaljenejših krajev. Sploh, Ruše so na ta dan pokazale, da so še vedno naš mali štajerski Beograd.

— Uboj v Rušah. Nesreča je hotela, da je izgubil mlad človek življenje. Pri drči na veselilnem prostoru sta prišla okoli pol 23. ure maturant mariborske gimnazije Franc Serajnik in 21-letni delavec iz Fale Anton Trunk do prerakanja. Naenkrat seže delavec v žep in izvleče mali žepni nožič ter nanaglomane sune z njim proti Serajniku. Po nesreči zadene ravno na glavno žilo na vratu in mu jo prereže. Mladenček pade na obraz in obleži. V prvem trenutku ni nikdo mislil na kako rano. Mimoidoči niso ležečega niti spoznali in so bili mnenja, da kdo v travi spi. Se-le gosodična Goršekova je opazila kri in poklicala prisotnega docenta dr. Matkota; takrat je bilo že prepozno, fant je izkrmavel. Vsi, ki poznamo rodbino učitelja in godbenika-umetnika Serajnika, globoko sočustvujemo z njo radi te bridke izgube, osobito še, ker je bil to edini sin.

— Sprejem žandarmerijskih oficirjev. Komanda celokupne žandarmerije v Beogradu sprejme v službovanje 50 rezervnih častnikov v činu podporučnika ali poručnika. Prošnje je treba vložiti pri omenjeni komandi do 25. t. m.

— Napad na finančno stražo. V nedeljo, dne 7. avg. sta patrolirala pri Sv. Ožbaldu tik meje obmejna finančna stražnika Kapun in Mavrič. Naenkrat pa

ju je okrog 10. ure ponoči z noži napadla tolpa vinjenih nemškutarjev, ki so Mavriča težko ranili z nožem na glavi pri očesu, Kapunu pa so z nožem razmesarili roko. Stražnika se nahajata sedaj v mariborski bolnici.

— Računski listki Jugoslovenske Matice. Jugoslovenska Matica (podružnica Maribor) se je odločila izdati računске reklamne listke, kakršni so bili v navadi v predvojnem času. Gostje in odjemalci so jih radisprejemali po gostilnah, kavarnah in drugod ter žrtvovali nekaj vinarjev za različne dobrodelne namene; pomagali so na ta način plemenitim ciljem in namenom. Kateri cilj pa je za pravega Jugoslovana plemenitejši, katera žrtev bolj opravičena nego ona, ki se doprinese za pomoč in rešitev naših neodrešenih bratov v Primorju in na Koroškem? Reklamni listki bodo imeli na sprednji in zadnji strani inserate. Zadnja stran je oddana, prošnje je pa še 224 prostorov na sprednji strani, ki se oddajo po primeroma nizkih cenah. Vabljeni so kavarnarji, gostilničarji, trgovci, obrtniki, ter industrijska in druga podjetja. Tvrdke, katere žele uspeha, naj inserirajo na teh reklamnih listkih! Vpliv in vsestranski ugled Jugoslovenske Matice garantira inserentom, da bodo rodili obilen sad. Naši mariborski listki se bodo razpečavali po vseh javnih lokalih na teritoriju Spod. Stajerske, na sedanjem Slov. Koroškem in Prekmurju. Podrobnejše podatke o načinu inseriranja daje podružnica Jugoslovenske Matice v Mariboru, Sodna ulica št. 32. Po Mariboru bodo hodili odposlanci Jugoslovenske Matice, kateri bodo imeli pri sebi formularje računskih listkov in pooblastilo Jugoslovenske Matice.

— Konji v mestnem parku. V nedeljo krog pol 21. ure je, najbrž pri napajanju ušlo pri Tviklu par konj, ki so v divjem begu divjali po mestnem parku. Razume se, da je bilo občinstvo, posebno nežnega spola, zelo razburjeno in kaj lahko bi se bila pripetila kaka nesreča. Dotičnim hlapcem pa bi priporočali malo več pazljivosti.

— Ptujski policijski stražniki za nesrečno istrjo. Moštvo policijskih stražnikov v Ptujju je sledeč tozadevnemu pozivu nabralo za nesrečne žrtve fašistovskega divjanja v Istri 240 K. Da bi našli obilo posnemovalcev.

— Ponesrečen napad. Pretekli teden je najelo v Bratislavi pet mladih gospodov avtomobil, da napravi izlet v okolico. Med potom je izgubil eden izmed njih klobuk. Ko je odšel sofer, da ga pobere, ga niso pustili več v avtomobil ter so se sami odpeljali naprej. Imeli pa so smolo, ker se jim je avtomobil pokvaril. Za njimi došlemu soferju so v tej zadregi ponudili visoki vsoto, če jim ga popravi in jih odpelje na določeno mesto, koder so nameravali izvršiti roparski vlom. Sofer je bil za to seveda takoj pripravljen, a rekel je, da mora iti poprej nazaj v mesto po neko orodje, brez katerega avtomobila ne more popraviti. Odšel je, a ne pa orodje, pač pa po policijo, ki je »gospode« po kratki borbi ujela in zaprla.

— V Celju je otvoril v Aleksandrovi ulici dr. Alojzij Rakun novo odvetniško pisarno. Dr. Rakun se je priselil iz Sevnice ob Savi.

— Razpuščeno mariborsko društvo. Slovenska deželna vlada je razpustila društvo »Ortsgruppe Marburg der Stationsaufseher des Reichsverbandes Oesterreichischer Eisenbahner, Sektion B.«, ker ni več pogojev za njega pravni obstoj.

— Artilerjska podoficirska šola v Kragujevcu sprejme meseca septembra t. l. 200 novih gojencev. Pogoji kakor običajno.

— Novo planinsko kočjo namerava zgraditi mariborska podružnica SPD na Planinščici pod Ojstrico na križišču pota, ki vodi s Skarij na eni strani skozi Grlo proti Okrešlju ni na drugi strani preko Klemenškove planine k Plesniku. Svet za stavbišče je pred kakimi 18 leti kupila Savinjska podružnica SPD, od katere ga je sedaj kupila mariborska podružnica, ki je že pričela z gradbo pote skozi Grlo.

— Pestro poletno gledališče se je otvorilo v soboto na vrtu restavracije »Maribor« ob razprodanih prostorih. Predstave se vrše dnevno s pričetkom ob pol 21. uri.

— Umrli je včeraj v 69 letu starosti v Mariboru g. Ivan Cerne, posestnik in bivši mesarski mojster. N. v m. p.1

— Rezervni oficirji, ki živijo v Mariboru in ki so sprejeti v našo vojsko se morajo najkasneje do 15. avgusta osebno prijaviti komandi mesta v Mariboru. Prijave se sprejemajo dnevno razen ob sobotah in nedeljah od 16. do 17. ure popoldne.

— Shod JDS v Murski Soboti, na katerem je govoril minister dr. Kukovec, je nad vse pričakovanje sijajno uspel. Udeležilo se je shoda čez 300 ljudi, ki so govoru ministra pazljivo sledili. Minister Kukovec je obrazložil program vlade in prešel na to na točke, ki se tičejo Prekmurja samega. Opoldan se je vršil banket v hotelu „Pri kroni“. Popoldan se je odpeljal g. minister v Čajkovo, kjer je shod istotako nad vse sijajno uspel. Ministru so povsod priredili lep sprejem. V Murski Soboti so ga pričakovale deputacija domačinov in JDS stranke. Ob 19. uri se je vrnil gospod minister v Maribor.

— Ukinjenje meščanske policije v Vojvodini. Po sklepu konference okrožnih načelnikov bo ministrstvo za notranje posle ukinilo meščansko policijo v Vojvodini te jo zamenjalo z državno.

— Ekspozitura finančne straže v Vitanju. V Vitanju se namerava ustanoviti ekspozitura finančne straže. S tem bo ustrezno ljudskim željam trga, ki je moralo nositi svoje prijave v dve in pol ure oddaljene Konjice.

— Razmejitev z Romunijo. V petek sta odpotovala za razmejitev z Romunijo naknadno imenovana poslanci Mijatović in Stojadinović. Razmejitvena komisija bo prišla s svojim delom danes, dne 8. t. m.

— Nov izum na polju telegrafije. „Matin“ poroča, da se je v četrtek prvič posrečilo z aparatom, ki ga je iznašel neki francoski učenjak, brzojaviti potom brezžične telegrafije rokopis nekega dokumenta iz Amerike v Francijo.

— Reorganizacija uprave tujkega prometa. Ministrstvo za trgovino in industrijo bo izvedlo te dni v Sarajevu reorganizacijo uprave tujkega prometa. V Bosni je veliko tujcev in turistov, ki potujejo po Bosni radi proučevanja dežele.

— Ureditev prosvetnih zakonov. Odsek zakonodajnega odbora za notranje posle in za prosveto je imel v soboto dopoldne svojo prvo sejo, na kateri se je naznanilo članom odseka, katere navedbe in začasni zakoni so bili v smislu določb ustave predloženi odseku v rešitev.

— St. Ilj v Slovenskih gorah. Par tukajšnjim klerikalnim kolovodjem ne da miru, da se naše pevsko društvo »Obmejni zvon« tako lepo razvija in napreduje. Zadnjo soboto blatiijo zopet naše društvo v »Straži« ter lažajo in pišejo vse mogoče neresnice. Kakor pes na kost, tako so planili na notico v »Taboru«, da se udeleži veselice v St. Jakobu tudi naše društvo, toda brez vzroka, ker dotična vest ni prišla v list od našega društva, ampak brez naše vednosti. Seveda je bila to zopet voda na mlin tukajšnjih par klerikalcev, češ: »ali vidite liberalne zvonarje, zopet gredo na liberalno prireditve«, pa se se močno vrezali. Sicer ni vredno prerekati se s takimi ljudmi, ker ne ločijo, kaj je laž in kaj resnica. Ker pa le hočejo, jim moramo zopet poklicati v spomin, kaj smo jim dolžni v odgovor in kaj so oni dolžni nam. Zato jih vprašamo še enkrat, kaj je z denarjem prireditve lanskih dveh Orlovskih taborov v Jarenini in v St. Ilju? Koliko je stala pojedina pri M. B. in s čega v im denarjem je bila plačana. Najprvo so se spravili na našega pevovodjo, za kar jim bo že dana priložnost dokazati kar trdijo, če se jim bo to posrečilo, je pa seveda drugo vprašanje. Sedaj so se pa spravili na tukajšnjo finančno stražo, ker upajo da se jim bo s takimi intrigami posrečilo vničiti naše pevsko društvo; pa se bitko motijo. V zahvalo, da je tukajšnja finančna straža tako uslužna, da jim gre, kakor tudi okoliškim kmetom, tako na roko, jo še blatiijo po časopisih. Pozivamo jih da končno jasno povejo in dokažejo kdaj in v kateri nemški kleti je so-

delovalo naše pevsko društvo Ker drugače ostanejo jasno ožigosani kot lažnjivi in hinaveci! »Obmejni zvon« pa napreduje kljub vsem intrigam, ter bo de zvonil tako, da bo njegovim nasprotnikom še dolgo časa brnelo po ušesih.

— Državna vinarska, sadjarska in poljedelska šola v Mariboru je končala svoje 49. šolsko leto 1920-21 v soboto, dne 30. julija 1921. Vsi drugoletniki, po številu 27, so jo absolvirali povprečno s prav dobrim, v znatnem številu pa z odličnim uspehom. Večina absolventov se je povrnila na svoje domove, na kmetije starišev, kar je najbolj razveseljivo. Nekaj jih gre v tujo službo, v kmetijsko, vrtnarsko, kletarsko prakso itd. Službe po graščinah so vsled izvedbe agrarne reforme vedno bolj redke in slabe. V bodoče se naj sploh ne računa več z njimi. Tudi ni glavni namen kmetijske šole, odgajati mlade gospodarje za taka veleposestva, ampak za domače kmetije. Par absolventov se skuša gospodarski osamosvojiti na ta način, da vzamejo primerna zemljišča v zakup za napravo matičnjakov, tresnic, drevesnic i. dr., pri čemur naj bi se jih po možnosti podpiralo, ker so nam taki nasadi nujno potrebni. Drugi pa morajo zadostiti najprej vojaški dolžnosti. Razen 27 gojencev drugega letnika in 17 gojencev prvega letnika je bilo v zavodu 5 praktikantov, ki bodo sprejeti kot redni gojenci za šolsko leto 1921-22, ki se prične 16. septembra t. l. Priglasilo se je že lepo število kmetijskih mladencev za sprejem, tudi iz drugih pokrajin naše države, iz bližnje severne meje doslej še prav nobeden, dočim pošiljajo znani protestantski kmetijski naseljenci na našem obmejnem ozemlju svoje sinove baje v avstrijski Silberberg pri Lipnici v svrhu kmetijsko-strokovne izobrazbe v nemškem duhu. Tako se izpodriva slovenski obmejni kmet z domače grude. Rok za vlaganje prošenj za sprejem učencev v mariborsko šolo je bil določen prvotno na dan 31. julija, a se je vsled večstranskih želja podaljšal do 20. avgusta t. l. Splošni pogoji za sprejem so objavljeni tudi v listu »Kmetovalec«, št. 18 z dne 15. julija 1921.

— Neurje na Tirolskem V nedeljo je razsajala na Tirolskem grozna nevihta. V zadnjem delu etskke doline so izstopili potoki in poplavlili vso okolico. V vasi Bergdorf je 2 m visoko naplavljen pesek in kamenje. Vse ceste so vsled tega nerabne in kultura popolnoma uničena.

— Celjsko olupševalno društvo priredi dne 15. t. m. v mestnem vrtu v Celju veliko poletno veselico.

— Požar v hotelu. V znanem švicarskem letovišču Viller sur Rolon je pogorel največji hotel. Vsa oprema in lastnina gostov je uničena. 250 ljudi je skočilo skozi okna, da se je rešilo smrti. Skoda znaša več milijonov frankov.

— Pekrski komunisti so se naenkrat prelevili vsi v soc. demokrate. Sam g. župan, Miha Kreuch, ki je za časa volitev bil zaupnik komunistične stranke in ki je takrat izrecno povdarjal, da je komunist, danes taji, češ: jaz sem bil vedno soc. demokrat. Pa saj se poznamo! Vsled vladnih odredb je vsem všlo srce v hlače in prav po judežvo zatajujejo sedaj svojo stranko!

— Se nekaj iz Pekar. Prejeli smo: Na Pekar se še vedno nahaja vsem narodnjakom znani Stefan Brezovnik, mož slavnega spomina iz leta 1914. On je dobro plačan železničar, ima trgovino z mešanim blagom in celo tobačno trafiko. Cudimo se mu, da mu slovenski denar tako diši, ko pa je bil od nekdaj zagrizen sovražnik vsega, kar je bilo slovensko in mrzi še danes vse kar je državno! Spomnimo se samo l. 1914, ko je pridno hujskal ljudi zoper narodnjake. Ko so n. pr. pred njegovo hišo pretepali nekega narodnega učitelja, so vpili iz njegove hiše: Ubijte ga, Srba, saj ni drugega vreden! In ta mož ima danes tobačno trafiko, torej nekako državno podporo! Menda za svoje vzorno preganjanje Slovencev pod rajno Avstrijo! Opozarjamo na to finančno oblast in upamo, da se bo trafiko podelilo kakemu invalidu ali pa potrebnemu beguncu, ki jih gotovo ne manjka. Nikakor pa ne gre, da bi mi

podpirali sedaj one, ki so nas spravljali l. 1914. v graške ječe.

— Tudi navijalci. Pri zadnji tekmi Wiener-Sportklub : Rapid so bile cene, osobito one stojišč, tako pretirano visoke, da se je naše občinstvo, ki mu gotovo ni preveč do tega, da podpira nemškonacionalne »Rapidovce«, upravičeno zgražalo. Navadna stojišča 20 K, dijaška 12 K. Dosedaj so bile v navadi cene 10 oz. 6 K. Ako je klub primoran povišati vstopnino radi velikih režijskih stroškov, mu to ne bo zameril nihče, vsekakor pa ne smejo biti cene pretirane. Posebno naj se upošteva pri tem dijaška oz. članska stojišča. Priporočati pa bi bilo, da se pripušča vojaštvo po zgledu sokolskih prireditev brezplačno k tekmam. Seveda le moštvo do narednika. To ne bo gmotnemu uspehu prav nič škodilo, s stališču propagande pa gotovo koristilo.

— Visokošolci, ki študirajo v inozemstvu se pozivljajo, da se sigurno udeležijo sestanka, ki se vrši v ponedeljek, 8. t. m. ob 20. uri v prostorih »Društva jugosl. akademikov v Mariboru«. (Narodni dom, II. nadstropje levo.) Zadeva izredne važnosti, zato udeležba točna in polnoštevilna. Sklicatelji.

— Srbohrvaški kurz, ki se je dosedaj vršil v magdalenski šoli, se vrši od sedaj naprej v vojašnici podoficirske šole (prej topniška vojašnica). Obiskovalcem bo straža pri vходу pokazala učne prostore.

— Politični shod JDS v Ljutomeru, ki ga je imel minister dr. Kukovec včeraj dopoldne pri Vavpotiču, je krasno uspel. Četudi je izvedelo občinstvo šele v zadnjem trenutku, da se vrši shod, se je vendar zbralo mnogobrojno število naprednjakov ter z zanimanjem poslušalo izvajanja govornikova o delovnem programu vlade in o vseh važnejših političnih dogodkih.

— Komandant dravske divizijske oblasti je izdal dne 28. julija t. l. sledečo naređenje: Vsi rezervni oficirji se morajo javiti, ne glede na svojo pristojnost po vojnih okrugih, tudi pri komandi mesta v oni garniziji, kjer živijo, oziroma na bližnji garniziji. Istotako morajo te komande obvestiti o vsaki spremembi svojega bivališča. Prijaviti se morajo: Pri komandi mesta v Mariboru: rezervni oficirji, živeči v mestu Maribor, v območjih okrajnih sodnij Maribor, Sv. Lenart v Slov. gor., Gornja Radgona, Murska Sobotica (v kolikor spada pod mariborski vojni okrug) in Ljutomer. Pri komandi mesta v Ptuj: oni, živeči v mestu Ptuj, v območju okrajnih sodnij Ptuj, Ormož in Rogatec. Pri komandi mesta v Slov. Bistrici: oni, živeči v območju okrajnih sodnij Slov. Bistrica in Konjice. Prijava, katere se ima izvršiti pismeno, mora vsebovati sledeče podatke: 1. čin; 2. ime in priimek; 3. poklic in 4. stanovanje. Odredbe glede prijave pri pristojnih vojnih okrugih se s tem samoobsebi razumljivo ne razveljavijo, ampak ostanejo še tudi naprej veljavne.

Zdravstveni teden.

Otvoritev zdravstvene razstave se je vršila včeraj v nedeljo dopoldan v državni realki. Poročilo o otvoritvi smo morali radi pomanjkanja prostora preložiti na jutri.

Spolne bolezni. Včerajšnje predavanje primarija mariborske občne bolnice Dr. Hugona Robiča v mestnem kinu je krasno vspelo in vzbudilo pri poslušalcih mnogo zanimanja in živih debat. Udeležba sicer ni bila ravno povoljna — okoli 180 oseb — kriva pa je bila temu nedelja in mnogoštevilne prireditve v naši okolici. V krasnem poldrugo uro trajajočem predavanju s pomočjo lastnih slik nam je pokazal g. primarij povzročitelje tega najnevarnejšega sovražnika zdravja, osobito naše nadebudne mladine, potek bolezni v raznih stadijih okuženja in končno posledice delovanja teh zavratnih bacilov v okuženem človeku in njegovem potomstvu. V poljudnem, lahko umljivem jeziku z domačimi slovenskimi izrazi, je g. primarij rešil častno svojo težko nalogo. Sledile so nato predstave z diapozitivi, kjer so se nam v vsej goloti pokazale posledice spolnega okuženja, navdajajoč z respektom obiskovalce pred tem sovražnikom narodov. Ves čas je g. dr. Robič razlagal

posamezne slike in jih splošno umljivo tolmačil. Sledil je trodejanski film zdravstvenega odseka v Zagrebu, ki nam je nudil vpogled v bolnico spolnih bolezni, umobolnico in v bakteriološki laboratorij, res občudovanja vredno delo, ki si ga mora ogledati vsak, ki mu je ljubo zdravje, že v lastnem interesu. Ob koncu predavanja je žel g. dr. Robič burno pohvalo.

— an.
Predavanja. Danes 8. t. m. ob 18. uri predava g. dr. H. Robič o spolnih bolezni za ženske. Ob 21. uri o itti temi za moške (II. predavanje). Ker je to predav. zadnje te vrste, zato se ga naj vsak, bodisi inteligent ali delavec, gotovo udeleži. O spolnih boleznih za ženske (II. predavanje) predava g. dr. H. Robič tudi 9. t. m. ob 21. uri. Tudi to predavanje je zadnje v tej panogi, zato moramo našemu cenj. ženstvu obisk le toplo priporočati. Vsa predavanja se vrše v mestnem kinu in popolnoma brezplačno. Mariborčani, pokazimo, da se zavedamo naših kulturnih dolžnosti.

Kultura in umetnost.

x Absolventi dram. šole uprizore v torek ob pol 21. (pol 9.) uri v Narodnu v gled. dvorani Anton Wildgansovo igro izpred sodišča »Na veke amen«, »Neizprosni stražnik« (groteska) in burko »V ječi«. Predstava se vrši v prid Jugoslovnski Matici. — Spored je za nimiv.

x Njiva. Izšla je 13. in 14. številka (v enem zvezku) s sledečo vsebino: Stefan Sagadin: Naša ustava. — Nikola Radojčić: Kosovski boj. — Makso Obersnel: Naša železna industrija v desetletju 1911—1920. — Aleksander Bilimović: Indeksnе številke. — Joža Bohinjac: Problemi socijalnega zavarovanja. — Pregled: politika: Smeri sovjetskega razvoja. — Kultura: Fr. Ilešič: Milenko Vesnić. — Med revijami. — Na platnicah: dnevnik. — Njiva stane letno 120 K; posamezni zvezek 20 K. Prihodnja številka izide okrog 15. septembra.

x Nove šolske knjige. Poverjenistvo za uk in bogočastje je odobrilo sledeče nove učne knjige: »Slovensko slovnico za osnovne šole«, nižje in srednje stopnje. Spisal Josip Brinar, ravnatelj meščanske šole v Celju. Cena knjigi 1 E 50 p. Izdala je knjigo za čega šolskih knjig in učil v Ljubljani 1921. — »Slovensko vadnico za nemške ljudske šole zvezek I. in II. Spisal J. Novak, okrajni šolski nadzornik. Cena I. zvezka 3 D 50 p., II. zvezka pa 4 D. — »Računice za meščanske šole« I. del. Spisal Fr. Hauptman, profesor v p. in šolski svetnik. Cena vezani knjigi 2 D 50 p.

Sport.

: Naraščaj Maribor: nar. Rapid 2:2 (2:2). Pri tej tekmi pa nismo videli onega, česar smo vajeni od naraščaja. Nič mladostnega, živga. Maribor je igral leno, skoroda : če rata — rata. Na mestu pa tudi ni, da se tekme naraščaja od vodstev omalovažuje. Brez sodnika v začetku so bili primorani vzeti prvega na igrišču, ki je imel piščalko. Priporočljivo bi bilo, da se postavi tem tekmam najboljši sodnik, da bo v igri disciplina in da bo igra fair, česar vsega včeraj ni bilo. Treba je pomladku železne roke. »Maribor« je podlegel le vsled slabega placiranja krilcev in obrambe, ki je dovolilo nasprotniku lepe uspešne predore. Sodnik Wratschko je bil slab.

: Wiener Sportklub je minulo soboto premagal prvaka Slovenije, SK Ilirija (Ljubljana) z rezultatom 2:0. V četrtek 11. t. m. igra proti I. SSK »Maribor«.

Sokolstvo.

o Sokol v Mariboru pozivlja bratska sokol. društva, vsa druga narodna društva, brate in sestre, ter vse druge katerim so bili izposojeni razni predmeti (kakor zastave in zastavice, tablice s sok. monogramom, napisne table z šotore in drugo, slike itd.) da jih ne mudoma, najpozneje pa do 20. t. m. vrnejo. Vsi predmeti naj se oddajajo hišniku »Narodnega doma«.

o Zlet šentlenarškega Sokola k Sv. Trojici v Slovenskih goricah. V nedeljo 21. t. m. priredi Sokol iz St. Lenarta v Slovenskih goricah zlet k Sv. Trojici, pri katerem bo sodeloval tudi jezdiški odsek mariborskega Sokola. Spored zleta bo sledeč: ob 13. uri odhod po svetotrojiškem trgu in na telovadišče, ob pol 16. uri pričetek telovadbe in ljudske vselice. Vstopnina k telovadbi in veselici bo znašala 1 din., za sedeže pa 2 din. Slovenska gorice, katere so upali Nemci pod Avstrijo osvojiti gospodarsko, se sedaj v svobodni domovini krepko razvijajo v narodnem in prosvetnem smislu, in zato ima nemalo zaslug ravno Sokolstvo. Le tako naprej in bodočnost je naša!

o Zupni zlet v Središču. Mariborska sokolska župa priredi v nedeljo 14. avgusta zupni zlet z javno telovadbo in ljudsko veselico v Središču ob Dravi. Spored: v soboto 13. avg. ob 23. uri prihod koroškega okrožja in sokolske godbe iz Krškega. V nedeljo 14. avg. dopoldne: ob 8. uri sprejem župnih društev in gostov na kolodvoru, ob 9. uri skušnja na telovadišču na Tratah. Ob pol 12. pohod po trgu in pozdrav pred Sokolskim domom. Od pol 13. do pol 15. ure obed. Popoldne: ob 16. uri javna telovadba, ob 17. uri ljudska veselica na Gradišču z velikim srečolovom v prid stavbe Sokolskega doma. Koncert. V mraku kres. Vstopnina: za telovadbo sedež 5 dinarjev, stojišče 2 dinarja za ljudsko veselico 25 para. Vojaštvo in šolska deca so vsake vstopnine prosti.

o Pot Klofača v Ameriko. Poslanec Klofač je odpotoval pred par dnevi s češkoslovaško sokolsko delegacijo v Ameriko na ameriški sokolski kongres.

Gospodarstvo.

Boj zoper draginjo.

(Agramer Tagblatt piše:) Cene živil in raznih industrijskih proizvodov so začele v zadnjem času zopet naraščati. Vzrok naraščanja cen je jako različen. Gotovo pa je, da je na to vplivalo tudi padanje naše valute v Zürichu in vesti o slabem stanju žetve v Vojvodini. Končno pa je naraščanje draginje pri nas v zvezi z naraščanjem cen v inozemstvu. Omeniti pa moram še eden vzrok, in to je slabost večine naših obrtnikov in trgovcev, ki se nikakor ne morejo privaditi mirodopskega gospodarstva, ki ne dovoljuje tako

visokih odstotkov, s kakršnimi se je delalo v vojnem času. Samo ob sebi je razumljivo, da se bo vsled naraščanja cen vsakdanjih potrebščin zopet pričelo mezdno gibanje, ki je pri nas kolikor toliko že dalje časa počivalo. Draginji in naraščanju cen moramo napovedati energičen boj! Dva faktorja sta poklicana, da vodita ta boj: država in družba. Oba pa morata skupno stopati v boj, če hočeta doseči uspehe in cilje. Ni še dolgo tega, ko je izdalo ministristvo za socialno politiko naredbo za pobijanje draginje in nečuvnih spekulacij. Takrat smo mislili, da more dobro stilizirana naredba vsako nerednost preprečiti in ne motimo se, če rečemo, da je tudi ministristvo mislilo, da bo naredba, ki predvideva 2-letno jeto in denarno globo, do 200 tisoč dinarjev, mogla preprečiti naraščanje cen živilnih potrebščin in padanje tečaja naše kreme. Toda že nekoliko dni po razglasitvi te naredbe je naša krona na evropski borzi rapidno padala, cene živil pa so začele naraščati. Z naredbami samimi torej temu ni od pomoči. Ne dvomimo sicer, da pripravne naredbe in mahiniranje cen tudi pomagajo pri pobijanju draginje, a to pa še le na koncu, a nikdar v začetku take akcije. Tu je potreba drugih, veliko bolj radikalnih sredstev. In pri tem morata država in družba kot konzumenta skupno nastopati. Razume se, da se pri tem računa na socialni smisel družbe, ker samo organizirana družba lahko kaj doseže. Tega pa ravno naši družbi primanjkuje. Če n. pr. oblast določi za kakšenkoli predmet maksimalno ceno in ga prodajalec vsled tega ne prinese več na trg, se naša družba ne more držati, da ne bi ravno tega verižniški potom mnogo višje kot je maksimalna cena, kupila in plačala. Tega pa ne delajo samo vojni dobičkarji, tako delajo vsi, brez razlike stanu in premoženja. In to je ravno tista vrzel v boju zoper draginjo, ki vse naredbe države uničuje. V prvi vrsti bo morala država — razen naredb in maksimiranja cen — skrbeti za zboljšanje prometa. V to svrhu se morajo naša prometna sredstva temeljito popraviti in izpopolniti. Razen tega se mora reformirati naš carinski sistem in obrniti pažnja na direktne davke, ki so se iz političnih vzrokov zelo zanemarjali. Današnji sistem visokih indirektnih in drugih davkov je jako nezdrava prikazen, ki je splošni draginji veliko kriva. V mestih, posebnost večjih bi se morala občinska uprava brigati za to, da bi bila konkurenca med prodajalci čim večja in preprečiti vsako veriženje z blagom. Opremiti bi se morala pripravna skladišča za shranjevanje blaga in olajšati oziroma zboljšati dovoz, med občinštvom pa bi se moralo vzbuditi zanimanje za protidraginjsko akcijo. Obsežno je bojno polje zoper draginjo in storiti moramo vse, da jo čim prej zatremo. Zato pa moramo na vseh straneh začeti, kajti cene že sedaj, po novi žetvi naraščajo, kaj bo še le na zimo in spomlad! Na vsak način moramo to preprečiti, sicer nas čaka nov težak gospodarski in socialni boj.

g „Prvan“, izdelovalnica kravat in drugih modnih predmetov v Celju so ustanovili gg. Viktor Belič in Branko Jošt, lesna trgovca ter Drago Cerlini, poslovođa v Celju. Osnovna glavica znaša 500.000 kron.

g Znižanje prevoznine v Trstu. Vsled slabe zaposlenosti so sklenile parobrodne družbe v Trstu znižati prevoznine za prevoz raznega blaga. Za avstrijsko, madžarsko in češkoslovaško blago se zniža prevoznina za 10 do 20 odstotkov.

g Razstava poljedelskih strojev v Bukarešti. V Banasi pri Bukarešti se vrši od 10. do 12. decembra 1921 razstava poljedelskih strojev, katero priredi romunsko poljedelsko ministristvo.

g Razpis. Dne 17. avg. bo od 10. ure dop. v uradu kr. drž. konjogojstvenih zavodov (računski oddelek) v Zagrebu, Opatička ulica, br. 6, I. nadstropje, dražba za dobavo ovsa in sicer: 1. Za žrebčarno v Kutjevu, žel. postaja Pleternica pri Požegi 900 meterskih stotov. (Dostaviti ga bo v bližnjo okolico Kutjeva). 2. Za konjerejsko postajo Stanič-Stakorovac, žel. postaja Dugo Selo 1800 meterskih stotov. (Dostaviti ga bo v bližnjo okolico Staniča). Rok za vložitev ponudbe je do 20. okt. 1921. Ponudbene cene je nastaviti ne vtešiti transportne stroške. Izplačilo sledi takoj po oddaji in ugotovitvi teže na podlagi voznega ali tehničnega lista. Z 10 dinarskim kolikom opremljene ponudbe ter približno 10 odst. kavcijo od vrednosti ovsa po ponudni ceni je oddati oziroma poslati v zapečateni kuverti kr. drž. konjogojstvenemu zavodu v Zagreb, Opatička ulica, br. 6, I. nadstropje, do gori-omejenega roka.

g Izložba vzorcev v Karlovih varih. Trgovska in obrtna zbornica v Chebu je otvorila v Karlovih varih za dobo kopalnišne sezone izložbo vzorcev, pose-

žno steklene in porcelanske industrije. Natančnejše informacije daje trgovski oddelek češkoslovaškega konzulata.

g Kriza angleške volnene industrije. Angleška volnena industrija se nahaja v najakutnejši krizi. Tekom letošnjega leta so padle cene za 50—70 odstotkov. Vsled tega se nahajajo ekonomično oslabei producenti pred bankrotom in konkurzom. Na nekaterih mestih so se morali upniki zadovoljiti s 25 odstotki.

g »Zlatarka«, industrijska družba v Zagrebu, je kupila tvornico Fr. Pacehaffa v Celju. »Zlatarka« se je ustanovila 14. julija t. l. v Zagrebu z osnovnim kapitalom 6 milijonov kron. Družbo je osnoval bančni konzorcij, v katerem sodeluje tudi Ljubljanska kreditna banka. Družba je kupila dve največji tvornici zlatnine in srebrnine v naši državi, razen Pacehaffove v Celju tudi tvornico »Zlatarka« v Zagrebu.

g Ministristvo gozdov in rudnikov, glavno gozdarsko ravnateljstvo, je pod št. 13.819 z dne 28. VII. 1921, izdalo naslednji odlok: »Vsem nadzorništvom je odrediti, da obvestijo vse lesne trgovce in industrijalce svojega področja, ki prodajajo les v Srbijo in Makedonijo, da mora imeti vsak sortiment (deska, lestva itd.) žig firme, ki je les prodala. V svrhu varnosti privatne svojine lesa v Srbiji in Makedoniji odreja čl. 36 Srb. zakona o šumah in čl. 44 in 45 pravilnika, da mora biti vsa roba žigosana. To odredbo je strogo sprovesti, ker se bo vsa roba, ki bo po 1. 9. 1921, prispela v označene kraje brez žiga, službeno zaplenila po obstoječih zakonih.«

g Prosto trženje v Rusiji. Svet ljudskih komisarjev je izdal natančne določbe glede otvoritve in vodstva trgovskih poslov. Vsi meščani imajo pravico tržiti z deželnimi pridelki, za katere pa morajo dobiti po posebnih pogodbah določene surovine.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 5. t. m., se je pripe-ljalo 63 prašičev in 4 koze. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 6—8 tednov kom. od K 350—400; do 3 mesecev kom. od K 600—800; do 6 mesecev kom. od K 800—1100; plemenske svinje klg žive teže K 26—28; polpitane za zakol K 28—30. Koze so bile od 180 do 400 K kom. Ker je bil prejšnji dan dež, je prišlo toliko kupcev, da so vse kupili.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Lep. konj za jahanje in vožnjo s popolno angl. vpravo, naved. vpravo, sedlom, sportni voz in vse kar spada zraven, se ugodno skupno ali posamezno proda. Kje, pove upravnistvo. 1116 3-2

Stanovanje. Kdor bi znal za kako stanovanje obstoječe iz sobe, kuhinje, kabineta, kopalnice ali da se sam izseli v 2—3 mesecih, naj naznani proti dobri nagradi v upravnistvo. 1117 3-2

Pranje oblek in perila se vzame na dom. Strosmajerjeva ulica št. 3.

Čistokrvni lovski pes »Jerbičar«, 9 meseči star, za prodati. Pod mostom 12. 1123

Pohištvo za 1 sobo in osho, popolnoma novo, po ceni na prodaj na Aleksandrovi c. 57. pritičje. 1122 2-1

Radi selitve se takoj proda svetla spalna soba, izvrsten pianino. Ciril Metodova ulica 12, I. nadstr., desno. 1125

Vinsko klet prazno, veliko in hladno z vporabo dvorišča, po možnosti tudi hlev rabim takoj. Gjur pl. Valjak, »Graj-ska klet«, Maribor. 1114 2-1

Zamenjam svoje iz dveh sob, kabineta, kuhinje in predsohe obstoječe stanovanje v Tattenbachovi ulici za 4 do 5 sob v bližini kolodvoru ali Tattenbachovi ulici. Ponudbe na Dragotin Kopic, Tattenbachova ulica 24. 1090 3-8

Proda se več lesenih zabojev. Marib. tiskarna d. d.

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22.

Brinjevec

zajamčeno pristen, v sodekih in steklenicah nudi na debelo

Parna veležganiarna Robert Diehl, Celje.

1023 12—5

Zapustil nas je po dolgi, hudi bolezni naš ljubljani brat, oziroma svak in stric, gospod

Ivan Cerne

posestnik in bivši mesarski mojster

v 69. letu svojega življenja.

K večnemu počitku ga spremimo v torek, dne 9. avgusta ob 15. uri na starem mestnem pokopališču od tamošnje mrtvašnice.

Sv. maša zadušnica se bo služila na dan pogreba ob pol 9. uri v frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 7. avgusta 1921.

Rodbine: Cerne, Mešiček in Spendl.

Posebna naznanila se ne izdajo.

1124

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obrestuje vloge najugodnejše.

Daje vsakovrstne kredite.

Izvršuje najkulantnejše vse bančne transakcije.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVLJE, PTUJ, BREZICE.

Delniška glavica in rezerve 95.000.000.—